

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури

03-10-259

СИЛАБУС SYLLABUS	Соціально-економічні аспекти в охороні праці Socio-economic aspects in occupational health and safety	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ВК.4.1	
Освітній рівень Level of Education	Другий(магістерський) Second (master's)	
Галузь знань Field of Knowledge	26	Цивільна безпека Civil security
Спеціальність Field of Study	263	Цивільна безпека Civil security
Освітня програма Degree Programme	Охорона праці Occupational health and safety	

РІВНЕ -2025

Силабус навчальної дисципліни «Соціально-економічні аспекти в охороні праці» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Охорона праці», спеціальності 263 «Цивільна безпека». Рівне. НУВГП. 2025. 11 стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/26520>

Розробник силабусу: Довбенко Тетяна Олександрівна, канд. техн. наук, доцент, доцент

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 11 від "17" грудня 2025 року

Завідувач кафедри: Кухнюк Олег Миколайович,
канд. техн. наук, доцент

Керівник (гарант) ОП: Кухнюк Олег Миколайович,
канд. техн. наук, доцент

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ «Будівництва та архітектури»

Протокол № 4 від «21» січня 2025 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІБА: *Макаренко Руслан Миколайович, канд. техн. наук, професор*

Попередня версія силабусу (вказати шифр) 03-10-127

© НУВГП, 2025

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	магістр
Освітня програма	Охорона праці
Спеціальність	263 Цивільна безпека
Рік навчання, семестр	1-й рік, 2 семестр
Кількість кредитів	4
Лекції:	22 годин/ 2 години
Практичні заняття:	18 годин/ 8 годин
Самостійна робота:	80 годин/110 годин
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Лектор

*Довбенко Тетяна Олександрівна, доцент,
канд. техн. наук, доцент кафедри охорони
праці та безпеки життєдіяльності*

Вікіситет
ORCID

вказується URL: <http://wiki.nuwm.edu.ua/>
<http://orcid.org/0000-0001-7103-9656>

Мета та завдання

Актуальність вивчення навчальної дисципліни полягає у формуванні в майбутніх фахівців вмінь та навичок в аспекті соціально-економічного розвитку суб'єкта господарювання.

Дисципліна ставить на меті отримання студентами фундаментальних знань щодо питань охорони праці з позицій глибокого аналізу соціальних аспектів – безпеки та умов праці, рівня виробничого травматизму і професійних захворювань тощо, які є визначальними елементами системи управління охороною праці суб'єкта господарювання та вдосконалюються і контролюються спеціалістами служби (відділу) охорони праці, через комплекс відповідних заходів, в тому числі економічних.

Основне завдання навчальної дисципліни полягає в тому, щоб навчити майбутніх спеціалістів поєднувати розуміння основних нормативних документів (міжнародних та національних), які регламентують організаційні процеси охорони праці суб'єкта господарювання, з економічними та соціальними наслідками діяльності.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2617>

Передумови вивчення*

(місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Соціально-економічні аспекти в охороні праці» є комплекс таких дисциплін:

- Безпека праці в будівельній галузі;
- Безпека праці на транспорті;
- Безпека праці в лісовій та деревообробній галузі;
- Безпека праці в сільськогосподарській галузі.

Компетентності

ЗК-3 - здатність приймати обґрунтовані рішення.

ФК-1 – здатність приймати ефективні рішення, керувати роботою колективу під час професійної діяльності.

ФК-8 – здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців та нефахівців.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)

ПРН-4 - Розробляти і реалізовувати соціально-значущі проекти у сфері цивільної безпеки та дотичні до неї міждисциплінарні проекти з урахуванням соціальних, економічних, технічних та правових аспектів.

ПРН-8 - Здійснювати техніко-економічні розрахунки заходів у сфері професійної діяльності.

Структура та зміст освітнього компонента

Модуль 1

Змістовий модуль 1

Тема 1. Генезис соціального та економічного розвитку праці.

1. Динаміка процесів розвитку праці.
2. Категорійно-понятійний апарат соціально-економічного управління охороною праці.
3. Моделі, принципи, завдання .

Тема 2. Міжнародна організація праці в соціально-економічному аспекті прогресу суспільства.

1. Міжнародна Організація Праці. Історія розвитку.
2. Конвенції, Рекомендації та структура МОП.
3. Соціальне партнерство та соціальний діалог.
4. Співпраця Міжнародної Організація Праці та України.

Тема 3. Національні імперативи соціально-економічного розвитку праці.

1. Правове поле регулювання соціальних та економічних аспектів охорони праці.
2. Реалізація законодавства про працю на суб'єкті господарювання: режим праці та відпочинку, тривалість робочого дня, трудовий договір.
2. Принципи системи відповідальності в процесі порушень.

Тема 4. Соціальні механізми управління охороною праці.

1. Соціально сутність праці та її функції.
2. Зміст і характер праці.
3. Види праці.
4. Мотивація трудової діяльності

Змістовий модуль 2

Тема 5. Економічні аспекти охорони праці.

1. Оцінка стану охорони праці на підприємствах, в організаціях та установах.
2. Витрати на покращення умов і охорони праці.
3. Методика оцінки економічної та соціальної ефективності заходів щодо покращення умов і охорони праці.

Тема 6. Фінансування охорони праці. Фонди охорони праці та фонди соціального страхування.

1. Фінансування охорони праці.
2. Фонди охорони праці суб'єкта господарювання.
3. Соціальні фонди України.

Тема 7. Національний добробут та демографія суспільства в контексті охорони праці.

1. Населення як демоекономічна категорія.
2. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів.
3. Економічно активне та економічно неактивне населення.
4. Характеристики відтворення населення та ресурсів для праці.
5. Поняття про трудовий потенціал. Показники, що характеризують компоненти трудового потенціалу людини.
6. Людський капітал як соціально-економічна категорія.

Тема 8. Соціальна та економічна безпека діяльності як складові інтегрованої системи менеджменту організації і соціальної відповідальності бізнесу.

1. Соціальна та економічна безпека діяльності системи менеджменту охороною праці.
2. Соціальні та економічні заходи безпеки соціальної відповідальності бізнесу організації, підприємства, установи.

3. Організації системи управління в області соціальної відповідальності субекта господарювання.

Структура навчальної дисципліни

Назва модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л.	пр.	лаб.	сам. роб		л	пр	лаб	сам.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1										
Тема 1. Генезис соціального та економічного розвитку праці	14	4	-	-	10	23	2	1	-	20
Тема 2. Міжнародна організація праці в соціально-економічному аспекті прогресу суспільства	14	2	2	-	10	11	-	1	-	10
Тема 3. Національні імперативи соціально-економічного розвитку праці	14	2	2	-	10	11	-	1	-	10
Тема 4. Соціальні механізми управління охороною праці	18	4	4	-	10	11	-	1	-	10
Змістовий модуль 2										
Тема 5. Економічні аспекти охорони праці.	16	2	4	-	10	11	-	1	-	10
Тема 6. Фінансування охорони праці. Фонди охорони праці та фонди соціального страхування.	14	2	2	-	10	11	-	1	-	10
Тема 7. Національний добробут та демографія суспільства в контексті охорони праці	14	2	2	-	10	21	-	1	-	20

Тема 8. Соціальна та економічна безпека діяльності як складові інтегрованої системи менеджменту організації і соціальної відповідальності бізнесу	16	4	2	-	10	21	-	1	-	20
Усього годин	120	22	18	-	80	120	2	8	-	110

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Оцінка стану безпеки праці суб'єкта господарювання	2	1
2.	Вивчення процесів управління документацією соціально-економічної складової охорони праці	2	1
3.	Розрахунок соціальної ефективності заходів з охорони праці	2	1
4.	Розрахунки економічної ефективності заходів щодо попередження нещасних випадків на виробництві	2	1
5.	Розрахунок економічної ефективності заходів для запобігання нещасних випадків на виробництві.	2	1
6.	Розрахунок соціально-економічної ефективності проведення комплексу заходів щодо поліпшення умов праці	2	1
7.	Встановлення ефективності затрат на охорону праці суб'єкта господарювання	2	1
8.	Визначення ефективності умов праці	2	1
9.	Кількісний розрахунок соціально-економічних ризиків	2	-
Усього		18	8

Форми та методи навчання

*Методи навчання – демонстраційні.
Технології навчання – імітаційні та неімітаційні, застосування практичних та навчальних кейсів.
Засоби навчання - комп'ютерні та мобільні системи і мережі, мультимедійний проектор.*

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

інструменти, обладнання, мультимедійне та програмне забезпечення, інтерактивні дошки, використання яких передбачається навчальною дисципліною

**Порядок оцінювання програмних результатів навчання/
результатів навчання**

Поточний та підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти проводиться в усній, письмовій та в комп'ютерній формах і оцінюється в межах 100 балів (практична складова 60 балів, модульна складова 40 балів). Здобувач вищої освіти набирає бали за виконання певних видів робіт (виконання практичної, самостійної роботи, опитування за матеріалом, тощо) в межах тем навчальної дисципліни. Для отримання **заліку** здобувачу вищої освіти необхідно набрати не менше 60 балів, виконати практичні заняття та здати модульну складову у вигляді комп'ютерного тестування. Структуру та зміст контрольних питань та завдань визначає викладач керуючись діючих нормативних документів університету.

**Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за темами
навчальної дисципліни**

Назва теми	Бали	Форма контролю
	Денна форма	
Практичні заняття		
1. Оцінка стану безпеки праці суб'єкта господарювання	7	Виконання завдань
2. Вивчення процесів управління документацією соціально-економічної складової охорони праці	7	Виконання завдань
3. Розрахунок соціальної ефективності заходів з охорони праці	7	Виконання завдань
4. Розрахунки економічної ефективності заходів щодо попередження нещасних випадків на виробництві	7	Виконання завдань
5. Розрахунок економічної ефективності заходів для запобігання нещасних випадків на виробництві.	7	Виконання завдань
6. Розрахунок соціально-економічної ефективності проведення комплексу заходів щодо поліпшення умов праці	7	Виконання завдань
7. Встановлення ефективності затрат на охорону праці суб'єкта господарювання	6	Виконання завдань
8. Визначення ефективності умов праці	6	Виконання завдань
9. Кількісний розрахунок соціально-економічних ризиків	6	Виконання завдань
Усього практичні заняття	60	-
Усього поточна складова оцінювання	60	-
2. Підсумкова складова оцінювання		
Модульний контроль №1	20	-
Модульний контроль №2	20	-
Разом за модульною складовою	40	-
Всього	100	-

Оцінювання завдань поточного (модульного) контролю

Рівень складності завдань	Кількість завдань в білеті	Оцінка завдань (бали)	
		за одне	загальна
Соціально-економічні аспекти в охороні праці Рів1.doc	26	0.5	0-13
Соціально-економічні аспекти в охороні праці Рів2.doc	5	1	0-5
Соціально-економічні аспекти в охороні праці Рів3.doc	1	2	0-2
Всього	32		20

Перелік нормативних документів університету що регулюють порядок оцінювання та проведення контрольних заходів:

- Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
<http://ep3.nuwm.edu.ua/5040/>;

- Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями
<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/21123>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Довбенко Т.О., Abdullayev K.N., Білан Т.Р., та ін. Економічна безпека національного енергетичного сектору в умовах глобалізації: колективна монографія / За заг. ред. О. Л. Гальцової. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 280 с.

2. Економіка праці та соціально-трудова відносини: підручник / Л.М. Ільч, О.В. Акіліна – К. : Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, 2020. – 952 с.

3. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К. : Преса України, 1997. — 80 с. 2. Господарський кодекс України : станом на 25 лютого 2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15?lang=uk>

4. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.2003 р. № 2695-XII : станом на 25 лютого 2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>

5. Податковий кодекс України : станом на 25 лютого 2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17>

6. Кодекс законів про працю України : станом на 25 лютого 2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» : станом на 25 лютого 2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14>

Допоміжна

7. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 01 липня 1993 р. № 3356-XII: в редакції від 04.10.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3356-12>

8. Закон України «Про соціальний діалог в Україні» від 23 грудня 2010 року № 2862-VI : станом на 25 лютого 2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17> Декларація МОП основних принципів та прав у світі праці : ухвалена Міжнародною конференцією праці 18 червня 1998 р. : станом на 25 лютого 2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=993_260

9. Конвенція про допомогу особам, котрі є безробітними з незалежних від них обставин № 44 : станом на 25 лютого 2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_204

10. Меморандум про взаєморозуміння щодо реалізації Програми гідної праці МОП для України на період 2016–2019 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ips.ligazakon.net/document/view/MU16042>

Інформаційні ресурси в Інтернет

До складу інформаційних ресурсів навчальної дисципліни входять:

1. Кабінет Міністрів України URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
2. Законодавство України URL: <http://www.rada.kiev.ua/>.
3. Пенсійний фонд URL: <https://www.pfu.gov.ua/>
4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського URL: <http://www.nbu.gov.ua/>.
5. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) [URL: <http://www.libr.rv.ua/>.

Поєднання навчання та досліджень*

Під час вивчення дисципліни студенти можуть залучатися до написання тез-доповідей для опублікування в науково-популярних виданнях, а також брати участь в університетських студентських наукових конференціях та залучатися до роботи в наукових гуртках

Політика викладання та навчання

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

- Навички комунікації
- Вміння працювати в критичних умовах
- Вміння брати на себе відповідальність за прийняті рішення
- Лідерство + самостійність у професійних діях
- Успішна робота в команді
- Необхідність управляти своїм часом
- Здатність логічно і критично мислити

Дедлайни та перескладання

1. Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>.

2. Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/struktturnipidrozdi/навч-тсентр-незалежно-отсінювання-znan/dokument>.

3. Оголошення стосовно дедлайнів здачі та передачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <http://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачам вищої освіти можливе перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно положення <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita> На платформах edEx, FutureLearn та інших подібних можна самостійно опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання

Правила академічної доброчесності

1. Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП <https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenti>
2. Кодекс честі студентів <https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenti>

Вимоги до відвідування

Не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/> При об'єктивних причинах пропуску занять, необхідно самостійно відпрацювати пропущений матеріал і захистити його. <https://exam.nuwm.edu.ua/> Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП. <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/42>

Автор
Доцент КОПБЖ

Тетяна ДОВБЕНКО

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №301
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100